



Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας

Ενότητα 11: Ψυχιατρικές εκδηλώσεις της γενικής
παθολογίας – Β' ΜΕΡΟΣ

Μαίρη Γκούβα



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ανοιχτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου



ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ



ανοικτά μαθήματα
open courses

Τμήμα Νοσηλευτικής

Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας

Ενότητα 11: Ψυχιατρικές εκδηλώσεις της γενικής παθολογίας – Β' ΜΕΡΟΣ

Μαίρη Γκούβα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Ιωάννινα, 2015



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.





Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Άνοιχτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



Σκοποί ενότητας

- Εμπλουτισμός γνώσεων ώστε να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι τόσο τα συμπτώματα των ψυχιατρικών εκδηλώσεων που μπορεί να εμφανίζονται σε ασθενείς της γενικής παθολογίας όσο και να γνωρίσουν την πολυπαραγοντικότητα της εκδήλωσής τους.
- Ανάπτυξη ιδεών για τις γνώσεις των κλινικών επαγγελματιών υγείας ως προς τη διαφορική διάγνωση αυτών των συμπτωμάτων.



Περιεχόμενα ενότητας

- Παθήσεις της γενικής παθολογίας με ψυχιατρικές εκδηλώσεις.
- Συμπτώματα Ψυχιατρικών εκδηλώσεων της γενικής παθολογίας.
- Αιτιότητες και Στρατηγικές Διαχείρισης και Αντιμετώπισης.
- Νοσηλευτικές Δεξιότητες και Παρεμβάσεις.



Παθήσεις της γενικής παθολογίας με ψυχιατρικές εκδηλώσεις

A) Μεταβολικές εγκεφαλοπάθειες

B) Ψυχικές διαταραχές των ενδοκρinoπαθειών

Γ) Εγκεφαλοπάθειες των αβιταμινώσεων

Δ) Κακοήθειες διεργασίες

E) Παθήσεις του αίματος

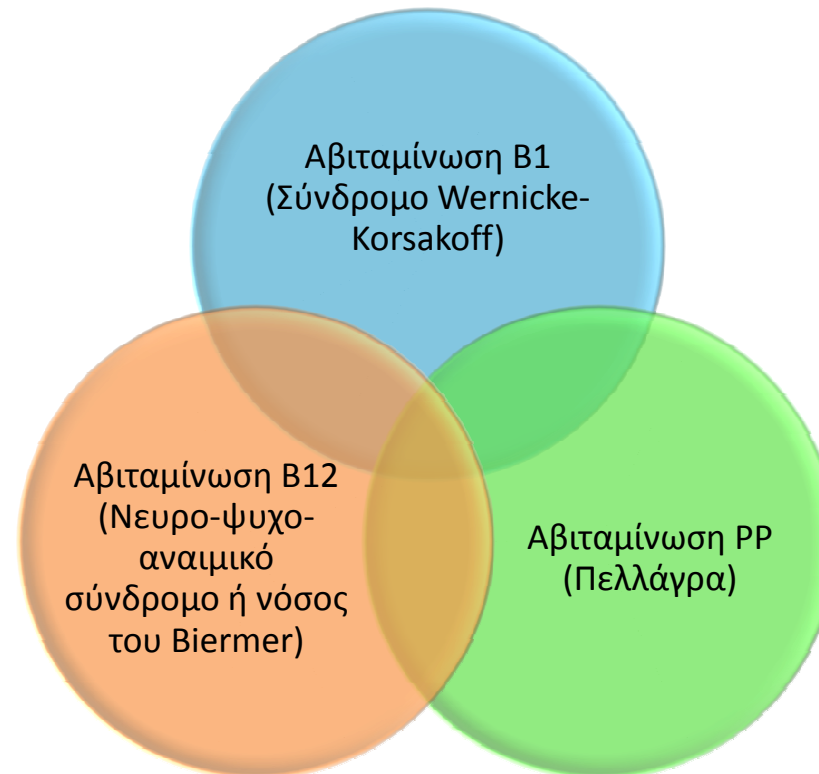
ΣΤ) Νόσοι του κολλαγόνου

Z) Ψυχιατρικές επιπλοκές των χειρουργικών επεμβάσεων

H) Νοσομιμήσεις (PATHOMIMIES)



Γ) Εγκεφαλοπάθειες των αβιταμινώσεων





Αβιταμίνωση B12 (Νευρο-ψυχο-αναιμικό σύνδρομο ή νόσος του Biermer)

Αίτια νευροψυχικών διαταραχών

Ένδεια βιταμίνης B12 λόγω:

- ✓ Ελαττωματικής απορρόφησης της βιταμίνης, ως συνέπεια έλλειψης του ενδογενούς παράγοντα.
- ✓ Πλημμελούς πρόσληψης της βιταμίνης σε άτομα που ακολουθούν πολυετή αυστηρή δίαιτα φυτοφαγίας.
- ✓ Ελαττωματικής απορρόφησης μετά από γαστρεκτομή σε βλάβες του λεπτού εντέρου ή αναιμία από μόλυνση από τον πλατύ βοθριοκέφαλο.

Θεραπεία νευροψυχικών διαταραχών

Παρεντερική χορήγηση πολύ υψηλών δόσεων βιταμίνης B12.



Συμπτώματα

Ψυχικές διαταραχές

- Καταθλιπτικές καταστάσεις.
- Συγχυτικά επεισόδια.
- Διανοητική εξασθένιση (διαταραχές μνήμης).

Νευρολογικές εκδηλώσεις

- **Μικτή εκφύλιση του νωτιαίου μυελού.**
- **Σύνδρομο οπίσθιων δερμάτων:**
 - Παραισθησίες.
 - Διαταραχές της «εντω βάθει αισθητικότητας».
 - Αταξία.
- **Πυραμιδική συνδρομή.**

Σωματικά συμπτώματα

- **Αιματολογικό σύνδρομο:**
- Γλωσσίτιδα.
- Μακροκυτταρική νορμοχρωμική αναιμία.
- Μεγαλοβλάστωση.



Αβιταμίνωση PP (Πελλάγρα)

- Η αβιταμίνωση PP συνυπάρχει με έλλειψη τρυπτοφάνης και νιασίνης.
- Σε φτωχές χώρες που τρέφονται κυρίως με καλαμπόκι.
- **Θεραπεία:**
 - Καθημερινή ένεση 500 MG νικοτινικού οξέος.



Συμπτώματα

Γαστρεντερικές διαταραχές	<ul style="list-style-type: none">✓ Άνορεξία.✓ Γλωσσίτιδα.✓ Διάρροια.✓ Κοιλιακοί πόνοι.
Δερματικές διαταραχές	<ul style="list-style-type: none">• Ερύθημα των ακάλυπτων περιοχών.• Πάχυνση και τραχύτητα του δέρματος με ραγάδες.
Νευρομυϊκές διαταραχές	<ul style="list-style-type: none">➤ Μυαλγίες.➤ Παισιθησίες των άκρων με τη μορφή καυσαλιών.➤ Νευρολογικές εκδηλώσεις.
Ψυχικές διαταραχές	<ul style="list-style-type: none">❖ Ασθενία.❖ Ευσυγκινησία και ευερεθιστότητα.❖ Αϋπνία.❖ Συγχυτικά επεισόδια.❖ Αγχώδεις και παραληρητικές μελαγχολίες.



Δ. Κακοήθειες διεργασίες

- Ο καρκινοπαθής σπάνια παρουσιάζει χαρακτηριστικά ψυχιατρικά προβλήματα.
 - Η κατάθλιψη, ως αρχικό σύμπτωμα καρκίνου είναι σπάνια.
 - Εξαίρεση: καρκίνος στο πάγκρεας («εν τω βάθει» καρκίνος).
- Καταθλιπτικές καταστάσεις:
 - Μπορεί να εμφανιστούν σε οποιαδήποτε φάση εξέλιξης του όγκου.
 - Επιδεινώνονται από τον πόνο.



a) Εγκεφαλικές μεταστάσεις

- Πιο συχνοί πρωτοπαθείς καρκίνοι που δίνουν εγκεφαλικές μεταστάσεις:
 - Των βρόγχων.
 - Του μαστού.
 - Του νεφρού.
 - Ακολουθούν του θυρεοειδούς, του προστάτη και τα μελανώματα.



Κλινική εικόνα

- **Χωροκατακτητικό σύνδρομο:**
 - Εστιακά ευρήματα.
 - Σημεία ενδοκρανιακής υπέρτασης.

Ψυχικά συμπτώματα

- **Συγχυτικής ή εκπτωτικής μορφής:**
 - Απάθεια.
 - Δυσμνησία.
 - Βραδυψυχισμός.
 - Θόλωση της συνείδησης.
- **Διαταραχές του συναισθήματος:**
 - Καταθλιπτική ή μανιακή χροιά.



b) Παρανεοπλασματικά σύνδρομα με ψυχικές εκδηλώσεις

- Εκδηλώσεις αρκετά σπάνιες.
- Μη μεταστατικής αιτιολογίας.
- Η εμφάνιση τους συνδέεται με την ύπαρξη κακοήθους διεργασίας:
 - Καρκίνος.
 - Σάρκωμα.
 - Αιματοπάθεια.



1. Παρανεοπλασματικές εγκεφαλοπάθειες: αίτια-επιπτώσεις

Υποξεία παρεγκεφαλιτιδική ατροφία.

Εγκεφαλομυελίτιδα τύπου Henson.

- Συγχυτικο-ανοϊκού τύπου ψυχικές διαταραχές

Εγκεφαλίτιδα του μεταιχμιακού συστήματος

- Αμνησία των πρόσφατων γεγονότων τύπου Korsakoff
- Επιληπτικές κρίσεις



2. Προοδευτική πολυεστιακή λευκοεγκεφαλοπάθεια

Αίτια

- Κακοήθεις παθήσεις του αιμοποιητικού και του λεμφικού ιστού.
- Χρόνια φυματίωση.
- Σαρκοείδωση των Besnier Boeck.
- Μετά από μεταμόσχευση νεφρού.

Κλινική εικόνα

- **Νευρολογικά ευρήματα:**
 - *Ημιανοψία.*
 - *Οπτική αγνωσία.*
 - *Επιληψία.*
 - *Πυραμιδική προσβολή.*
- **Ραγδαία νοητική έκπτωση.**



3. Μεταβολικές εγκεφαλοπάθειες

Αίτια

- Παρανεοπλασματικά ενδοκρινικά σύνδρομα.
- Υψηλή ασβεστιαμία.
- Ένδεια βιταμίνης Β1 σε καρκίνους του πεπτικού.
- Υπεργλοιότητα του αίματος.
 - Διαταραχές της εγρήγορσης.
 - Ληθαργική κατάσταση.
 - «Παραπρωτεϊνικό» κώμα».



Ε. Παθήσεις του αίματος



1. Κακοήθεις παθήσεις του αίματος

Οξεία λευχαιμία

✓ Ποικίλες νευροψυχικές διαταραχές

Χημειοθεραπεία

✓ Κορτιζονικές ψυχώσεις.
✓ Συγκυτικές καταστάσεις.



2. Νόσος του Biermer (κακοήθης αναιμία)

Ψυχικές διαταραχές

- Κατάθλιψη.
- Δυσμνησία.
- Συγχυτικο-ανοϊκή κατάσταση.



3. Νόσος του Vaquez (χρόνιο σύνδρομο)

Νευροψυχικές εκδηλώσεις

- Κεφαλαλγίες.
- Ασθενία.
- Ίλιγγοι.
- Δυσμνησία.
- Υπνηλία κατά τη διάρκεια της ημέρας.
- Δυσκολία συγκέντρωσης.
- Σύντομα συγχυτικά επεισόδια διάρκειας μερικών ωρών ή ημερών.



ΣΤ. Νόσοι του κολλαγόνου (συστηματικός ερυθηματώδης λύκος)

Ψυχικές
διαταραχές

- Συγχυτικές ή συγχυτικο-ονειρικές καταστάσεις.
- Νοητική έκπτωση.

Θεραπεία

- Λήψη κορτικοειδών.



Ζ. Ψυχιατρικές επιπλοκές των χειρουργικών επεμβάσεων

1. Πρώιμες επιπλοκές:

- Διεγερτική διανοητική σύγχυση με ονειρισμό κατά τις δύο εβδομάδες που ακολουθούν την επέμβαση.
- Σύνδρομο στέρησης σε αλκοολικούς.



Αίτια

- Μετεγχειρητική επιπλοκή.
- Μεταβολική απορύθμιση.
- Υπέρβαση των θεραπευτικών δόσεων.



- Οι περισσότερες ψυχικές επιπλοκές εμφανίζονται σε καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις:
 - Ονειρική σύγχυση.
 - Αγχώδης κατάθλιψη.
 - Παραληρητικές ιδέες.
 - Νευρολογικές εκδηλώσεις.



2. Όψιμες επιπλοκές:

- ✓ Εγκαθίστανται βαθμιαία κατά τους μήνες μετά την επέμβαση.
- ✓ Καταθλιπτικής χροιάς.
- ✓ Σε επεμβάσεις ακρωτηριασμού (μαστεκτομή, ειλεοστομία):
 - Παροδικές αντιδράσεις ψυχικής οδύνης.



- Ασθενείς με ασταθή ψυχική ισορροπία εμφανίζουν μεγάλης διάρκειας κατάθλιψη.
 - Η χειρουργική επέμβαση δρα ως εκλυτικός παράγοντας στην ψυχική αποδιοργάνωση.
- Η επιθυμία χειρουργικής επέμβασης υποκρύπτει δυσκολίες νευρωσικού ή καταθλιπτικού τύπου.
 - Π.χ. Γαστρεκτομή σε άτομα παθητικά, κοινωνικά απροσάρμοστα, αλκοολικά.
 - Υστερεκτομή σε υστερικά άτομα ή μεταιχμιακές προσωπικότητες.
- Οι παρανοϊκοί υποχονδριακοί αναπτύσσουν συμπεριφορές παραληρητικής διεκδίκησης.
 - Καθιστούν το χειρουργό υπεύθυνο για τις διαταραχές τους (πόννοι, σεξουαλική ανικανότητα).



Η. Νοσομιμίες (PATHOMIMIES)

- Πληθυσμός:
 - Γυναίκες.
 - Νοσοκόμες και βοηθοί εργαστηρίων.
 - Άτομα με οικογενειακή προέλευση ιατρικού περιβάλλοντος.
- *Ενδέχεται πραγματικές νόσοι να ευνοήσουν τη συγκεκριμένη συμπεριφορά.*



Ο «νοσομίμος» προκαλεί ο ίδιος στο σώμα του τα συμπτώματα που εμφανίζει

- ✓ Παραπλανητική χρήση θερμομέτρου
- ✓ Δερματικές βλάβες με τρίψιμο ή κάψιμο
- ✓ Αποστήματα από έγχυση καυστικών ή σηπτικών ουσιών
- ✓ Αιμορραγίες από τομές φλεβών, κατάποση καρφίτσων ή γυαλιών, που προκαλούν αναιμία
- ✓ Λήψη φαρμάκων (αντιπηκτικά, εκχυλίσματα θυρεοειδούς)
- ✓ Εικόνες οξείας κοιλίας
- ✓ Νευρολογικές εκδηλώσεις (επιληπτικές κρίσεις, εικόνα μηνιγγίτιδας, ληθαργική ψευδοκωματώδη κατάσταση)



Προφίλ ασθενούς

- ✓ Συναισθηματική ανωριμότητα.
- ✓ Μαζοχισμός.
- ✓ Υστερικά χαρακτηριστικά.
- ✓ Διαστροφικές τάσεις.
- ✓ Αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές (επιθυμία ακρωτηριαστικής χειρουργικής επέμβασης, αλκοολισμός, τοξικομανία, αυτοκτονία).

- ✓ Ανάπτυξη αμφιθυμικής και σαδομαζοχιστικής σχέσης με τους ιατρούς (άσκηση γοητείας, παραπλάνηση, μνησικακία, φυγή μόλις η απάτη ανακαλυφθεί)
- ✓ Η Ιατρική, τα φάρμακα και τα νοσοκομεία βιώνονται ως προστατευτικό πλαίσιο (έκφραση ψυχοσυγκρούσεων: επιθετικότητα και συναισθηματική εξάρτηση)



Σύνδρομο Munchausen

Εξεζητημένες μορφές χειρουργομανίας

Και στα δύο φύλα

Μυθομανία (δίνουν ψευδή ταυτότητα, διογκώνουν τα προηγούμενα γεγονότα ζωής, δίνουν παραπλανητικό ιατρικό ιστορικό)

Ασταθής και περιθωριακή ζωή, αξιόποινες αντικοινωνικές συμπεριφορές, τοξικομανία

Εισάγονται στο νοσοκομείο με κλινική εικόνα που απαιτεί επείγουσα επέμβαση (κυρίως λαπαροτομία)

Προγραμματίζουν πολλές εγχειρήσεις τη μία μετά την άλλη σε διαφορετικά νοσοκομεία



Βιβλιογραφία

- Eby L. & Brown N. (2010). *Η Νοσηλευτική στην Ψυχική Υγεία*. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός.
- Gabbard O. Glen (2006). *Η Ψυχοδυναμική Ψυχιατρική στην κλινική πράξη*, (Επιμ. Υφαντής Ν.Θ.). Αθήνα. Εκδόσεις ΒΗΤΑ.
- Hogan, M.A. (2011). *Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας*. Εκδόσεις Broken Hill Publishers LTD.
- Lempriere, T. (1995). *Εγχειρίδιο Ψυχιατρικής Ενηλίκων*. Αθήνα: Παπαζήσης.



Σημείωμα Αναφοράς

Γκούβα, Μ. (2015). Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας. ΤΕΙ Ηπείρου.

Διαθέσιμο από:

<http://eclass.teiep.gr/courses/NOSH102/>





Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>



Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ευαγγελία Ι. Κοσμά
Ιωάννινα, 2015



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
Πολύπτυχο στην Κοινωνία της Πρώτης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την Ελλάδα
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ





Σημειώματα





Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει) μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.



Τέλος Ενότητας



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

